

ที่ ปน ๐๐๒๓.๓/ว ๑๓๗๕

ศาลากลางจังหวัดปัตตานี
ถนนเดชา ปน ๙๔๐๐๐

๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง แนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับประถมศึกษาของสามเณร

เรียน นายอำเภอปะนาเระ สายบุรี นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี นายกเทศมนตรีเมืองปัตตานี
และนายกเทศมนตรีเมืองตะลุบัน

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๑๖.๓/ว ๒๒๑๓

ลงวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๗

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแจ้งว่า ได้รับแจ้งจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ว่าสภาการศึกษา ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๗ ได้มีมติมอบหมายให้สำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา แจ้งแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับสามเณรให้สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ และแจ้งกรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้ดำเนินการในส่วน ที่เกี่ยวข้องต่อไป เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้อง ทำให้สามเณรไม่เสียสิทธิในการเข้าศึกษา ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา สืบเนื่องจากโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ซึ่งเป็นโรงเรียนสำหรับผู้บวชเรียนโดยเฉพาะ ไม่สามารถรับสามเณรเข้าศึกษาในระดับ ประถมศึกษาได้ เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบกับกฎกระทรวง ว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยสถาบันพระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้ให้นิยามของการศึกษา พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาว่าเป็นการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงเป็นการจัดการศึกษาเฉพาะระดับมัธยมศึกษาเท่านั้น และไม่มีโรงเรียนให้สามเณรได้เข้าเรียนในระดับประถมศึกษา เป็นการเฉพาะ จึงขอแจ้งสรุปสาระสำคัญเพื่อเป็นแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับประถมศึกษา ของสามเณร

เพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรักษาสิทธิ ในการเข้าศึกษาของสามเณร จึงขอแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาและ มัธยมศึกษาทุกแห่งทราบสรุปสาระสำคัญเพื่อเป็นแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับประถมศึกษา ของสามเณร โดยมีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อถือปฏิบัติเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป สำหรับอำเภอให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีโรงเรียนในสังกัดถือปฏิบัติด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายสนั่น สนธิเมือง)

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด
กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานี

โทร. ๐ ๗๓๓๓ ๖๐๔๔ ต่อ ๑๐๕

โทรสาร ๐ ๗๓๓๓ ๖๕๘๑

☐ ผ.บ.ท.
☐ กง.บอ.
☒ กง.สส.
☐ กง.กม.
☐ กง.กก.
☐ กง.บป.

ที่ มท ๐๘๑๖.๓/ว ๒๒ ๑๓

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต
กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐

๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง แนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับประถมศึกษาของสามเณร

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ที่ ศธ ๐๓๐๔/ว ๑๕๐๕

ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๗

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รับแจ้งจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาว่า สภาการศึกษา ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๗ ได้มีมติมอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา แจ้งแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับสามเณรให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ และแจ้งกรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้อง ทำให้สามเณรไม่เสียสิทธิในการเข้าศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา สืบเนื่องจากโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ซึ่งเป็นโรงเรียนสำหรับผู้บวชเรียนโดยเฉพาะ ไม่สามารถรับสามเณรเข้าศึกษาในระดับประถมศึกษาได้ เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบกับกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยสถาบันพระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้ให้นิยามของการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาว่าเป็นการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงเป็นการจัดการศึกษาเฉพาะระดับมัธยมศึกษาเท่านั้น และไม่มีโรงเรียนให้สามเณรได้เข้าเรียนในระดับประถมศึกษาเป็นการเฉพาะ จึงขอแจ้งสรุปสาระสำคัญเพื่อเป็นแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับประถมศึกษาของสามเณร

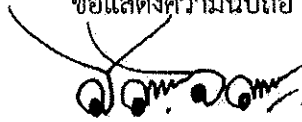
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรักษาสิทธิในการเข้าศึกษาของสามเณร จึงขอความร่วมมือจังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาทุกแห่งทราบสรุปสาระสำคัญเพื่อเป็นแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับประถมศึกษาของสามเณร โดยมีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

๑. พระภิกษุสามเณรสามารถเข้าศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับได้ โดยไม่เป็นการขัดต่อคำสั่งมหาเถรสมาคม ที่ ๑/๒๕๖๔ เรื่องกรณีพระภิกษุสามเณรเรียนวิชาหรือสอบแข่งขัน หรือสอบคัดเลือกอย่างถูกต้อง พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งเจตนารมณ์ของคำสั่งให้เป็นข้อห้ามพระภิกษุและสามเณรเข้าเรียนวิชาหรือสอบแข่งขันหรือสอบคัดเลือกอย่างถูกต้อง ในระดับอุดมศึกษามีได้กระทบต่อการเข้าศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับแต่อย่างใด

๒. สามเณรสามารถเข้าเรียนในสถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาภาคบังคับพร้อมกับบุคคลได้ โดยให้สถานศึกษาพิจารณาจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสมเพื่อให้เอื้อต่อสถานภาพของสามเณร รายละเอียดปรากฏตาม QR Code ท้ายหนังสือนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรพล เจริญภูมิ)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น

กลุ่มงานส่งเสริมการจัดการศึกษาท้องถิ่น

โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๐๐ ต่อ ๕๓๑๓

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th

ผู้ประสานงาน นางสาวสรลพัฒน์ พรหมสาขา ณ สกลนคร โทร. ๐๘๑-๔๕๑๖๔๑๖

QR Code สิ่งที่มาด้วย

bit.ly/3QNMdgc

ที่ ศธ ๐๓๐๔/ว ๑๕๐๕

๓๐ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง แนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับประถมศึกษาของสามเณร
เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย สรุปลงสาระสำคัญเพื่อเป็นแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับประถมศึกษา
ของสามเณร จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยสภาการศึกษา ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๗ ได้มีมติ
มอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา แจ้งแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับสามเณร
ให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบ และแจ้งกรมส่งเสริม
การเรียนรู้ให้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้อง ทำให้สามเณร
ไม่เสียสิทธิในการเข้าศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา สืบเนื่องจาก
โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ซึ่งเป็นโรงเรียนสำหรับผู้บวชเรียนโดยเฉพาะไม่สามารถ
รับสามเณรเข้าศึกษาในระดับประถมศึกษาได้ เพราะพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒
ประกอบกับกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยสถาบันพระพุทธศาสนา
พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้ให้นิยามของการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ว่า เป็นการศึกษาในระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงเป็นการจัดการศึกษาเฉพาะระดับมัธยมศึกษา
เท่านั้น และไม่มีโรงเรียนให้สามเณรได้เข้าเรียนในระดับประถมศึกษาเป็นการเฉพาะ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ขอแจ้งสรุปสาระสำคัญเพื่อเป็นแนวทางการจัด
การศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับประถมศึกษาของสามเณร อันจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินการตามอำนาจ
หน้าที่ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วยนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรรถพล สังขวาสี)
เลขาธิการสภาการศึกษา

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขรับ... 21679
วันที่ - 7 พ.ค. 2567
เวลา.....

กรมส่งเสริมและพัฒนา
การจัดการศึกษาท้องถิ่น
เลขรับ... 2048
วันที่ - 7 พ.ค. 2567
เวลา... 16.04

กลุ่มงานส่งเสริมการจัดการศึกษาท้องถิ่น
เลขรับ... 308
วันที่ - 7 พ.ค. 2567
เวลา... 18.11

สำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา

โทร. ๐ ๒๖๖๘ ๗๑๒๓ ต่อ ๒๓๔๗

โทรสาร ๐ ๒๒๔๓ ๒๗๖๗, ๐ ๒๒๔๓ ๒๗๗๕

สรุปสาระสำคัญ

เพื่อเป็นแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับประถมศึกษาของสามเณร

๑. ความเป็นมา

สามเณร คือ นักบวชชายในพระพุทธศาสนาที่มีอายุน้อย ยังมิได้รับการอุปสมบทเป็นพระภิกษุ ผู้ที่จะบวชเป็นสามเณรได้นั้นทางพระวินัยกำหนดอายุอย่างต่ำไว้ประมาณ ๗ ขวบซึ่งพอช่วยเหลือตัวเองได้ พระวินัยระบุว่าพอจะใส่กาโล่โก่ได้ ส่วนสูงไม่มีกำหนดไว้ ผู้มีอายุไม่เกิน ๒๐ ปีจะบวชเป็นสามเณรตลอดไป หรือไม่บวชเป็นภิกษุก็ได้^๑ จากนิยามดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าสามเณร คือ นักบวชผู้มีช่วงอายุระหว่าง ๗ - ๒๐ ปี ซึ่งคาบเกี่ยวกับช่วงวัยที่จะต้องได้รับการศึกษาภาคบังคับ ที่กำหนดให้เด็กที่มีอายุย่างเข้าปีที่ ๗ จนถึงอายุย่างเข้าปีที่ ๑๖ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๕๔ ได้บัญญัติให้มาตรา ๕๔ รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปีตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดจนถึงอายุย่างเข้าปีที่สิบหก เว้นแต่เด็กที่สอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาภาคบังคับแล้ว ต้องได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้น แม้เด็กจะบรรพชาเป็นสามเณร สามเณรนั้นก็ยังคงสภาพเป็นเด็กซึ่งจะต้องได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเช่นเดียวกับเด็กทั่วไป แต่เนื่องจากโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ซึ่งเป็นโรงเรียนสำหรับผู้บวชเรียนโดยเฉพาะไม่สามารถรับสามเณรเข้าศึกษาในระดับประถมศึกษาได้ เพราะพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบกับกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยสถาบันพระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้ให้นิยามของการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ว่า เป็นการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในทางปฏิบัติเป็นการจัดการศึกษาเฉพาะระดับมัธยมศึกษาเท่านั้น จึงไม่มีโรงเรียนให้สามเณรได้เข้าเรียนในระดับประถมศึกษาเป็นการเฉพาะ

^๑ พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช). พจนานุกรมเพื่อการศึกษาพุทธศาสน์ ชุด คำวัด, (กรุงเทพมหานคร: วัดราชโอรสาราม, ๒๕๔๘.)

จากสภาพปัญหาข้างต้น สภาการศึกษา ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๖ ได้มีมติมอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการโดยกรมส่งเสริมการเรียนรู้ สำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และคณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม ร่วมกันหาแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสามเณรในระดับประถมศึกษา ดังกล่าว

๒. แนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับประถมศึกษาของสามเณร

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ในฐานะฝ่ายเลขานุการของสภาการศึกษา และคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาด้านกฎหมาย ได้จัดประชุมระดมความคิดเห็น ณ วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๗ แล้วประมวลมาพิจารณาเพื่อจัดทำแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับประถมศึกษาของสามเณร ประกอบกับข้อคิดเห็นจากที่ประชุมมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๗ เสนอต่อที่ประชุมสภาการศึกษา ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๗ ที่ประชุมฯ ได้มีมติรับทราบและมอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแจ้งแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับสามเณรให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบ และแจ้งกรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้อง ทำให้สามเณรไม่เสียสิทธิในการเข้าศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ที่ประชุมมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๗ ได้มีความเห็นว่า คำสั่งมหาเถรสมาคม ที่ ๑/๒๕๖๔ เรื่องกรณีพระภิกษุสามเณรเรียนวิชาหรือสอบแข่งขัน หรือสอบคัดเลือกอย่างถูกต้อง พ.ศ. ๒๕๖๔ นั้น มีเจตนารมณ์ให้เป็นข้อห้ามพระภิกษุ สามเณร เข้าเรียนวิชาหรือสอบแข่งขัน หรือสอบคัดเลือกอย่างถูกต้อง ในระดับอุดมศึกษา มิได้กระทบต่อการเข้าศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับแต่ประการใด ปัญหาในเรื่องนี้จึงเป็นปัญหาในทางบริหารที่สามารถสร้างความรู้ความเข้าใจได้

๒. สามเณรสามารถเข้าเรียนในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาภาคบังคับของทางราชการร่วมกับบุคคลได้ โดยสถานศึกษาพิจารณาจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสมเพื่อให้เอื้อเพื่อต่อสถานภาพของสามเณร

๓. กรมส่งเสริมการเรียนรู้ สามารถดำเนินการจัดการศึกษาให้กับสามเณร ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้ ทั้งนี้ จะเป็นรูปแบบใดนั้น ขึ้นอยู่กับบริบทและความพร้อมของคณะสงฆ์ในแต่ละพื้นที่ และเป็นหน้าที่ของกรมส่งเสริมการเรียนรู้จะได้พิจารณาเป็นรายกรณีไป